

KOMPETENSBESKRIVNING

**LEGITIMERAD SJUKSKÖTERSKA
MED SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEEXAMEN
MED INRIKTNING MOT KIRURGISK VÅRD**

INNEHÅLL

3 Förord

4 Syfte

5 Bakgrund

Var i vårdkedjan finns specialistsjuksköterskan i kirurgisk vård?

Kompetensområde

Patientnära vård

Förbättringsarbete

7 Arbetsprocess

7 Arbetsgrupp

8 Personcentrerad vård

8 Samverkan i team

9 Evidensbaserad vård

10 Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

11 Säker vård

12 Informatik

13 Referenser

14 Definitioner

FÖRORD

Nationella Föreningen för Specialistsjuksköterskor i Kirurgisk vård (NFSK) skapades år 2011, i samverkan med Svensk sjuksköterskeförening, som ett forum för att utveckla och stärka den professionella rollen för Specialistsjuksköterskan inom kirurgisk vård.

Föreningen ämnar utgöra en naturlig del i den svenska kirurgiska vården och främja kunskapsutbyte i form av utveckling, utbildning och forskning inom omvårdnad av den kirurgiska patienten. Föreningen syftar till att initiera, utveckla och samordna kunskapsutbyte nationellt och internationellt samt att vara en nationellt och internationellt stark kraft i framväxten av morgondagens kirurgiska vård.

Föreningens styrelse insåg tidigt behovet av ett dokument som beskriver specialist-sjuksköterskans kompetens och ansvar inom kirurgisk vård. Bristande kunskap och missförstånd fanns i vårdverksamheter där bland annat specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård antogs enbart vara inriktad mot generell kirurgisk vård. Verkligheten är att utbildning och klinik för denna specialitet inte är knuten till någon medicinsk subspecialitet utan fördjupas kring universella delar och problem som finns inom all opererande vårdverksamhet, såsom smärta, infektion, nutrition och vätskebalans, motivation, övervakning, förbättringsarbete och existentiell kris.

Mot denna bakgrund påbörjades arbetet med kompetensbeskrivningen. Socialstyrelsens kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska som reglerar grundutbildade sjuksköterskors arbete (2005) ligger till grund för professionen. Föreliggande kompetensbeskrivning beskriver det unika i kompetensområdet för Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård.

Kompetensbeskrivningen har utformats från Svensk sjuksköterskeförenings *Värdegrund för omvårdnad*, *Strategi för utbildningsfrågor* samt *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. Dokumentet grundar sig även i aktuell forskning, lagstiftning samt i nationella och internationella rekommendationer.

Vår förhoppning är att denna skrift skall ge insikt och förståelse för möjligheter och behov av kompetensen hos specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård i den nuvarande och framtida svenska kirurgiska vården.

Kristofer Bjerså, Ordförande NFSK 2011 – 2015

SYFTE

Syftet med kompetensbeskrivningen är att utgöra ett stöd för specialistsjuksköterskor, vårdverksamheter, beslutsfattare och lärosäten genom att förtydliga värdet med och behovet av specialistsjuksköterskor med inriktning mot kirurgisk vård.

Tillämpning av kompetensbeskrivningen bidrar till att:

- klargöra specialistsjuksköterskans kompetensområde och ansvar i utvecklingen av den kirurgiska omvårdnaden och den kirurgiska vården
- säkerhetsställa den kompetens som behövs för att ge patienter och närstående en god och säker vård inom alla kirurgiska vårdområden¹
- stödja landets lärosäten i utformning, planering och genomförande av utbildningar till Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård

¹Med Kirurgiska vårdområden menas alla medicinska specialiteter där kirurgisk eller ortopedisk operation finns som behandlingsalternativ till exempel övre och nedre gastrokirurgi, traumatologi, öron-näsa-hals, handkirurgi, artroplastik, frakturkirurgi, thoraxkirurgi, karlkirurgi, neurokirurgi, transplantationskirurgi, endokrinkirurgi, hud, plastikkirurgi, militärmedicin, idrottsmedicin, urologi, gynekologi, akutkirurgi och så vidare.

BAKGRUND

En kompetensbeskrivning är viktig för utvecklingen av den kliniska yrkesrollen som specialistsjuksköterska och progressionen av det vetenskapliga kunskapsområdet kirurgisk omvårdnad inom kirurgisk vård. Dokumentet skall också vara ett viktigt och centralt stöd vid utformning och utveckling av utbildningen till Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård vid landets lärosäten.

Denna kompetensbeskrivning utgår från Svensk sjuksköterskeförenings *Värdegrund för omvårdnad*, där målsättningen är en omvårdnadsrelation med maktbalans så att patient och närstående upplever delaktighet, trygghet och respekt. Omvårdnad ska ske på personnivå och främja patientens hälsa och välbefinnande, förebygga ohälsa, lindra lidande samt verka för ett fridfullt och värdigt avslut av livet med beaktande av kulturell bakgrund, ålder, kön och sociala villkor.

Som etisk värdegrund för kompetensbeskrivningen har *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor* använts, vilken särskilt lyfter fram respekt för mänskliga rättigheter, kulturella rättigheter, rätten till liv, till värdighet och till att behandlas med respekt.

Florence Nightingale synliggjorde den kirurgiska omvårdnaden redan under andra delen av 1800-talet som en viktig del av den militära vården. Ända sedan 1950-talet har sjuksköterskor i Sverige haft möjlighet att fördjupa sina kunskaper inom kirurgisk omvårdnad och 2001 infördes den skyddade yrkesbeteckningen Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård. Internationella studier har sedan 1990-talet påvisat vikten av hög akademisk omvårdnadsutbildning inom kirurgisk vård för att patienterna ska få en vård med lägre dödlighet, lägre sjuklighet samt förbättrad livskvalitet. Även effekter som förbättrat organisatoriskt flöde i verksamheten och effektivare ekonomi har påvisats i studierna.

Trots detta har specialistkompetensen hos sjuksköterskor inom kirurgisk vård inte prioriterats och tagits tillvara av beslutsfattare och verksamheter. Tillsammans bidrar en äldre befolkning, mer högspecialiserad och avancerad vård samt högre krav på vårdkvalitet och patientnöjdhet till att behovet av specialistkompetensen hos sjuksköterskor i kirurgisk vård är stort. Den högre kompetensen hos specialistsjuksköterskan skapar bättre

förutsättningar att arbeta personcentrerat, patientsäkert och kunskapsbaserat. Den specialistutbildade sjuksköterskan har även kompetens att leda och genomföra förbättringsarbete och vårdutveckling inom den kirurgiska omvårdnaden och den kirurgiska vården.

För Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård ligger kunskapsdjupet inom Kirurgisk omvårdnad (Eng. Surgical nursing) och kunskapsbredden inom Kirurgisk vård (Eng. Surgical Care).

Var i vårdkedjan finns specialistsjuksköterskan i kirurgisk vård?

Den kirurgiska vården är mångfasetterad både sett ur specialiteter och vårdkedjeperspektiv. De specialistsjuksköterskor med inriktning mot kirurgi som examinerats sedan 2002 arbetar idag inom en stor variation av vårdområden, så som ortopedi, gastrokirurgi, militärmedicin, urologi, barnkirurgi, vårdcentral, idrottsmedicin, hud, ambulanssjukvård, transplantation och akutmottagning. Det är främst inom tre arbetsområden som dessa specialister profilerat sig, ofta integrerade mellan områdena; klinik, organisation och akademi.

Grunden för specialistsjuksköterskan är att vara i klinik, i det patientnära vårdarbetet. Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård återfinns framför allt inom den avancerade kirurgiska vården som på intermediärvårdsenheter, traumavårdsenheter, sjuksköterskeledda mottagningar eller Avancerade Specialistsjuksköterskor med inriktning mot kirurgisk vård (Eng. Nurse Practitioner) efter ytterligare studier på avancerad nivå.

Flertalet av de hittills examinerade Specialistsjuksköterskorna med inriktning mot kirurgisk vård har också fått tjänster och ledningsuppdrag, och återfinns i uppdrag och tjänster som omvårdnadsutvecklare, vårdenhetschefer, verksamhetschefer och vårdprocessägare. Ett större antal specialistsjuksköterskor är också akademiskt anknutna till universitet eller högskola som kliniska adjunkter, kliniska lektorer, gästlärare, forskare eller doktorander, och då oftast i kombination med den kliniska och administrativa rollen.

Kompetensområde

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård är specialist i kirurgisk omvårdnad och ska kunna identifiera förbättringsområden, säkerställa en god kvalitet i omvårdnaden och en säker vård. Specialistsjuksköterskan har två huvudsakliga ansvarsområden inom sin specialitet;

Patientnära vård

Specialistsjuksköterskan har sin kunskapsbas i det kliniska arbetet med fördjupad och evidensbaserad klinisk kunskap och skicklighet inom den patientnära kirurgiska omvårdnaden. Genom sin fördjupade kunskap har specialistsjuksköterskan en utökad förmåga att självständigt ge och leda god och säker vård i ett kirurgiskt vårdkontext, även vid avancerade och fraktionerade situationer.

Förbättringsarbete

Specialistsjuksköterskan deltar i och leder utveckling och förbättringsarbete inom den kirurgiska omvårdnaden och vården. Genom sin fördjupade kunskap har specialistsjuksköterskan en utökad förmåga att identifiera förbättringsområden och genomföra förbättringsarbeten enligt senaste evidens och forskning.

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vårds unika kunskap beskrivs i denna kompetensbeskrivning genom de sex kärnkompetenserna (Personcentrerad vård, Samverkan i team, Evidensbaserad vård, Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling, Säker vård, Informatik) sett ur perspektivet från den kirurgiska vården.

Dessa kärnkompetenser är nödvändiga för god och säker vård och framtagna enligt Quality and Safety Education for Nurses (QSEN). Specialistsjuksköterskan har genom sin områdesprogression och sina fördjupade kunskaper, färdigheter, och reflektionsförmåga inom omvårdnad, biomedicin, vetenskaplig metod, pedagogik, hälsa och ledarskap kompetensen att leda det kliniska arbetet i enhetlighet med dessa sex kärnkompetenser.

ARBETSPROCESS

Nationella Föreningen för Specialistsjuksköterskor inom Kirurgisk vård (NFSK) utsåg 2012 en arbetsgrupp med uppdrag att utforma en kompetensbeskrivning för Specialistsjuksköterskor med inriktning mot kirurgisk vård. Nationella riktlinjer, vetenskaplig evidens, facklitteratur, diskussioner och reflektioner i arbetsgruppen låg till grund under arbetsprocessen.

Ett utkast skickades sedan under våren/sommaren 2013 till en nationell referensgrupp av nyckelpersoner med anknytning till kirurgisk omvårdnad för bearbetning av materialet och återkoppling för vidare diskussioner. Revidering genomfördes sedan i en nybildad arbetsgrupp under hösten 2013/våren 2014 under kontinuerlig dialog med företrädare för Svensk sjuksköterskeförening. Ett ytterligare utkast av kompetensbeskrivningen skickades till den nationella referensgruppen under våren 2014 och justeringar efter detta gjordes under sommaren 2014. Arbetet med kompetensbeskrivningen blev färdigställt i september 2014.

I formandet av beskrivningen för kompetensen hos Specialist-sjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård har Blooms taxonomi varit utgångspunkten för att påvisa vilken kunskapskomplexitet som åsyftats.

ARBETSGRUPP

Kristofer Bjerså, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Medicine Doktor. Ordförande för NFSK år 2011–2015.

Anna-Karin Wall, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Fil. Mag. Ledamot och kassör NFSK år 2011–2015.

Anneli Ringström, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Fil. Mag. Ledamot och suppleant NFSK 2011–2014.

Therese Avallin, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Med. Mag. Vice ordförande NFSK 2013–2014.

Jenny Silverhjelms, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Med. Mag. Suppleant NFSK 2013–2014.

Till arbetsgruppen har följande personer konsulterats/medverkat:

Birgitta Wedahl, Svensk Sjuksköterskeförening.

Linda Strandberg, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Fil. Mag. Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

Helena Eriksson, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Fil. Kand. Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

Nationella referensgruppen

Susanne Börjeson, Specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, Docent. Institutionen för medicin och hälsa, Linköpings Universitet.*^{#2}

Anna Forsberg, Legitimerad Sjuksköterska, Professor. Medicinska fakulteten, Lunds Universitet.*^{#1}

Gunilla Hollman Frisman, Specialistsjuksköterska med inriktning mot intensivvård och mot anestesisjukvård, Docent. Institutionen för medicin och hälsa, Linköpings Universitet.*^{#12}

Eva Jangland, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Medicine Doktor. Institutionen för kirurgiska vetenskaper, Uppsala Universitet, verksamhetsområde kirurgi, Akademiska sjukhuset Uppsala.*^{#12}

Lars-Eric Olsson, Sjuksköterska, Filosofi Doktor. Institutionen för vårdvetenskap och hälsa, Göteborgs Universitet.*^{#1}

Monika Pettersson, Sjuksköterska, Medicine Doktor. Institutionen för vårdvetenskap och hälsa, Göteborgs Universitet.*[#]

Sineva Ribeiro, Specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård, Fil. Mag. Vårdförbundet.*[#]

Elisabet Welin Henriksson, Sjuksköterska, Medicine Doktor. Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, Karolinska Institutet.*[#]

* Tillsändes utkast våren 2013

Tillsändes utkast våren 2014

¹ Bidragit med dialog vid första utskicket

² Bidragit med dialog vid andra utskicket

PERSONCENTRERAD VÅRD

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård ansvarar för att den kirurgiska omvårdnaden genomförs tillsammans med patienten och dennes närstående så att integritet och värdighet bevaras.

Specialistsjuksköterskan ska kunna:

- Organisera och motivera omvårdnadsprocessen inom kirurgisk vård med utgångspunkt från patientens berättelse och uttryck, och satt i perspektiven fysiska, psykiska, sociokulturella och existentiella omvårdnadsbehov med hänsyn till ålder, genus, och sociokulturell bakgrund.
- Identifiera och använda patientens förmågor och resurser genom en välfungerande vårdrelation, baserad på kunskap och empati, samt stödja till bemästrande av patientens situation under alla faser i den kirurgiska vården.
- Konstruera, försvara och handleda standardiserad och individuell vårdplan i samråd med patienten vid både förväntat såväl som avvikande kirurgiskt vårdförlopp, utifrån att främja patientens egna resurser att bemästra sin situation och finna vägar till egenvård.
- Använda och relatera till olika evidensbaserade behandlingsalternativ och vårdformer och dess tillgänglighet inom kirurgisk vård, samt kunna undervisa patient och närstående kring dessa.
- Stödja och skapa förutsättningar för god vård i livets slut tillsammans med patienten, närstående och övriga vårdaktörer inom och utanför den kirurgiska vården.

SAMVERKAN I TEAM

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård ansvarar för att stödja multidisciplinär samverkan på alla nivåer av den kirurgiska vården för att uppnå det bästa resultatet för patienten avseende överlevnad, symtomlindring, delaktighet, återhämtning och välbefinnande. Teamarbete överbryggar kompetenser, främjar kontinuiteten och stärker säkerheten för patienten.

Specialistsjuksköterskan skall kunna:

- Framställa och motivera omvårdnadsarbetet utifrån bästa tillgängliga kunskap och ansvara för att systematiskt leda, prioritera och samordna vårdarbetet i teamet.
- Konstruera och stödja det interprofessionella samarbetet mot ett personcentrerat förhållningssätt vid såväl generella som specifika omvårdnadsproblem i det kliniska multidisciplinära kirurgiska vårdteamet där både patient, närstående och alla vårdprofessioner inkluderas.
- Urskilja, visa och lösa den kirurgiska patientens omvårdnadsbehov samt underlätta patientens resa genom den kirurgiska vårdkedjan genom kontinuitet, effektivitet, och kvalitet.
- Skapa och använda samarbete och nätverksbildning med specialistsjuksköterskor med andra inriktningar och andra vårdprofessioner i syfte att förbättra den kirurgiska omvårdnaden.
- Organisera kontakten med samhällets organisationer, myndigheter och frivilliga sammanslutningar som berör den kirurgiska omvårdnaden.
- Relatera och motivera frågor och beröringspunkter ur den kirurgiska vården till den samhällspolitiska diskussionen.

EVIDENSBASERAD VÅRD

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård kan självständigt och kritiskt utföra, leda och utveckla en god och effektiv kirurgisk omvårdnad utifrån ställningstagande om livslångt lärandet och egen kontinuerlig kunskapsutveckling. Centrala insikter och verktyg för denna kompetens är kunskapen om vetenskaplighetens roll i vården, evidens, forskningsmetodik, samt utvärderingsinstrument.

Mot denna bakgrund skall specialistsjuksköterskan kunna:

- Relatera och kombinera omvårdnadsvetenskap med kirurgisk vård för att bevara, försvara, utbilda och utveckla den kliniska och teoretiska kirurgiska omvårdnaden.
- Förklara och använda ämnesgemensam, fördjupad anatomisk, fysiologisk, farmakologisk och patofysiologisk kunskap såsom orsaker, mekanismer, symtom och tecken för att bibehålla och förbättra patientens hälsa och välbefinnande inom den kirurgiska vården.
- Konstruera och relatera vården av den kirurgiska patienten till evidensbaserad grund utifrån patientens och närståendes delaktighet, vetenskapligt förhållningssätt, mångkulturellt kunnande och hög förmåga till etisk bedömning.
- Välja och använda forskningsprocessen och forskningsmetoder relevanta och vanligt förekommande inom kirurgisk omvårdnad och kirurgisk vård.
- Sammanfatta och relatera nationell och internationell forskning och utveckling inom kirurgisk vård och integrera dess resultat i klinisk praktik.

FÖRBÄTTRINGSKUNSKAP FÖR KVALITETSUTVECKLING

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård har avancerad kunskap i det kliniska, patientnära arbetet och i utvecklings och förbättringsarbete. Specialistsjuksköterskan är därför central för allt förbättringsarbete inom kirurgisk omvårdnad och ansvarar för att leda undervisning och kunskapsförmedling inom kirurgisk omvårdnad till patienter, närstående och övrig personal i vårdteamet.

Specialistsjuksköterskan har kompetens att initiera, medverka i och leda utvecklingsarbete och implementering av evidensbaserad vård för en säker vård med hög kvalitet, samt att delta i forskningsarbete.

Mot denna bakgrund skall specialistsjuksköterskan kunna:

- Identifiera behov av, organisera framtagandet, samt implementera evidensbaserade kliniska riktlinjer, kvalitetsindikatorer och standardiserade vårdplaner inom kirurgisk omvårdnad på både lokal och nationell nivå.
- Identifiera, föreslå och medverka i forskningsarbete inom kirurgisk vård.
- Förstå och tillämpa insamling och analys av både kvalitativa och kvantitativa data relevanta för kvalitetsutveckling inom kirurgisk omvårdnad.
- Identifiera och kombinera pedagogiska åtgärder för patienter, närstående och vårdteamet i syfte att förbättra den kirurgiska omvårdnaden och vården.
- Välja och använda vetenskapliga metoder och design för förbättringsarbete inom den kirurgiska vården och omvårdnadsprocessen.
- Ta ställning till kunskap och kunskapsutbyte inom kirurgisk vård och kirurgisk omvårdnad på nationell och internationell nivå utifrån förbättrings- och kvalitetsarbete.
- Kombinera och värdera erfarenhetsbaserad omvårdnad och evidensbaserad kirurgisk omvårdnad.
- Utveckla samarbete och förståelse mellan klinisk kirurgisk verksamhet, akademi och samhälle.

SÄKER VÅRD

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård har kunskap om ansvarssystem och säkerhetsarbete. Utgångspunkten är självständighet inom så väl allmän som avancerad kirurgisk vård. Att verka självständigt innebär för specialist-sjuksköterskan att ha handlingsberedskap och prioriteringsförmåga vid avancerade och komplexa kirurgiska vård-situationer utöver den kompetens som den grundutbildade allmänsjuksköterskan har.

Detta innefattar färdigheter att planera, motivera och genomföra undersökning, övervakning och, utifrån subjektiva symtom och objektiva tecken, göra en korrekt evidensbaserad, holistisk bedömning. Vidare skall specialist-sjuksköterskan självständigt kunna konstruera, motivera och genomföra behandling och intervention utifrån sin omvårdnads- och medicinska kompetens, samt kunna stödja och bistå vid katastrofsituationer.

Specialistsjuksköterskan har en aktiv del i personal- och patientsäkerhetsarbetet i vården och skall därför kunna:

- Identifiera, förstå och förklara verkningsmekanismer, kontraindikationer, behandlingseffekter och risker av behandling generellt vid kirurgisk vård.
- Använda och värdera kliniska riktlinjer, kvalitetsindikatorer och standardiserade vårdplaner på både lokal och nationell nivå, samt stödja, motivera och undervisa kring användningen av dessa.
- Använda och relatera sin fördjupade kunskap om kommunikation och organisation till att leda arbetet mot säkrare vård och bättre arbetsmiljö inom den kirurgiska vården.
- Välja, värdera och implementera bedömningsinstrument relevanta för den kirurgiska vården och omvårdnaden, samt relatera och försvara patientens kunskap och erfarenhet som bedömningsunderlag.

- Värdera, föreslå och organisera riskanalys och förebyggande arbete av komplikationer och brister i vården, både generella och kirurgiskt vårdspecifika.
- Utöva och motivera sin kliniska praktik på ett patientsäkert sätt, samt värna om hållbar utveckling utifrån etik, miljö, ekonomi, rättvisa och välfärd.
- Initiera, genomföra och utvärdera hälsofrämjande och preventiva åtgärder hos patienter inom den kirurgiska vården.

INFORMATIK

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård har fördjupad kunskap om information- och kommunikationssystem. Specialistsjuksköterskan engagerar sig aktivt i arbetet med att utveckla väl fungerande system som stödjer kirurgiskt omvårdnadsarbete och som har fokus i enskilda patienter och närståendes behov och säkerhet.

Specialistsjuksköterskan skall dessutom kunna:

- Urskilja, relatera och värdera processer vid framtagandet, implementeringen och utvärderingen av tekniska informations- och kommunikationsverktyg inom den kirurgiska vården.
- Organisera samverkansprocessen mellan teknik – patient – organisation inom den kirurgiska vårdens faser.
- Identifiera behov av information och undervisning hos patient, dennes närstående, samt kollegor genom att skapa lärande miljöer, material och rutiner.

REFERENSER

SFS 1982:763. Socialstyrelsens författningssamling, Hälso- och sjukvårdslagen. Stockholm: Socialstyrelsen.

SFS 2001:319. Förordning om ändring i förordningen (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Tillgänglig: <http://www.hsv.se>

SFS 2006:1053. Examensförordningen. Tillgänglig: <http://www.hsv.se>

SFS 2010:659. Patientsäkerhetslag. Stockholm: Socialstyrelsen. Socialstyrelsen. 2007. Termbank. Tillgänglig: <http://www.socialstyrelsen.se/termbank/>

SOSFS 1997:18. Ändring i allmänna råd och kompetensbeskrivning för sjuksköterskor och barnmorskor 1995:5. <http://www.socialstyrelsen.se> (upphörde att gälla vid utgången av februari 2009).

SOSFS 2005:105-1. *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. Stockholm. Tillgänglig: <http://www.socialstyrelsen.se>

Svensk Sjuksköterskeförening (SSF) (2010). *Svensk sjuksköterskeförenings strategi för utbildnings frågor*. Svensk sjuksköterskeförening; Stockholm.

SFS 1993:100. Högskoleförordningen. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

World Health Organization (WHO) (2009). WHO Action on Patient Safety: High 5s: World Health Organization http://www.who.int/patientsafety/solutions/high5s/High5_overview.pdf

Nordgren L, Almerud Österberg S (2014). Att bli specialist-sjuksköterska och barnmorska – utbildningar för framtiden. Lund: Studentlitteratur.

Jangland E (2011). *The Patient – Health-professional Interaction in a Hospital Setting*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.

Svensk sjuksköterskeförening. (2008). *ICN:s etiska kodverk för sjuksköterskor*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening.

Svensk sjuksköterskeförening. (2010). *Värdegrund för omvårdnad*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening.

DEFINITIONER

Patient: En person som ges professionell, yrkesmässig vård.

Samverkan i teamet: Ett kompetensöverbyggande teamarbete med en helhetssyn på patienten med fokus att främja kontinuitet och stärka patientsäkerheten.

Evidensbaserad vård: Utifrån kliniska expertis väga samman en patients unika förutsättningar och preferenser med bästa tillgängliga vetenskapliga bevis för nyttan av olika åtgärder i utformandet av vården.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling: Kunskap och färdigheter att förstå, påverka och använda arbetssystemet, variationer inom detta, förändringspsykologi och ett lärandestyrkt förändringsarbete. För specialistsjuksköterskan innebär detta att knyta sin professionella kunskap till hur den kirurgiska omvårdnaden utvecklas och förbättras.

Säker vård: Säkerhetsarbetet för att förhindra misstag samt kunskap och förståelse för ansvarssystemets utformning.

Informatik: Användning och utveckling av välfungerande informations- och kommunikationssystem som stöd för omvårdnadsarbete och den enskilde patientens behov och säkerhet.

Omvårdnad: Sjuksköterskans huvudområde, vilket omfattar både det kliniska ansvarsområdet och det vetenskapliga ämnet vilket innefattar både forskning och teoribildning kring sjuksköterskans arbete och perspektiv på hälsa och välbefinnande.

Personcentrerad vård: Vård som baseras på patientens villkor, med strävan mot bevarande och skyddande av dennes integritet och värdighet. Kärnan är en fungerande relation mellan patient och sjuksköterska, som från sjuksköterskans perspektiv baseras på empati och kunskap.

Kompetens: Förmåga och vilja att utföra en uppgift genom att tillämpa kunskap och färdigheter.

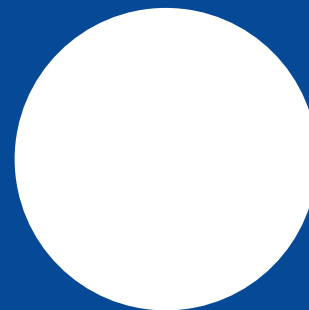
Kirurgi: Intervention där något av kroppens naturliga skyddsbarriärer penetreras och en skada uppstår, men med syftet att bota sjukdom eller ge lindring från sjukdomsorsakade symtom och tecken.

Kirurgisk vård: Paraplybegrepp som inkluderar alla områden, professioner, diagnoser, behandlingar, miljöer, organisationer och faser i det omhändertagande personer som söker vård och hjälp för kirurgisk sjukdom, skada eller misstanke om sådan ges, erbjuds eller teoretiskt existerar i klinik och forskning.

Kirurgisk omvårdnad: Alla de vårdande handlingar och överväganden som görs utifrån de omvårdnadsteorier, den omvårdnadsforskning och den professionsanknutna praktik som finns inom sjuksköterskans professionsområde till personer med symtom, berättelser, illabefinnande och/eller tecken på att en kirurgisk eller ortopedisk sjukdom eller skada manifesterar eller misstänks. Specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård ansvarar för att kunskapen och praktiken inom detta område bevaras, förmedlas, breddas och fördjupas.

**NATIONELLA FÖRENINGEN
FÖR SPECIALISTSJUKSKÖTERSKOR
I KIRURGISK VÅRD**

KOMPETENSBEKRIVNING

LEGITIMERAD SJUKSKÖTERSKA MED SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEEXAMEN MED INRIKTNING MOT KIRURGISK VÅRD

Nationella Föreningen
för Specialistsjuksköterskor
i Kirurgisk vård
www.nfsk.se

Svensk sjuksköterskeförening
Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tfn: 08-412 24 00
E-post: info@swenurse.se
Hemsida: www.swenurse.se